

Kulturdepartementet
Pb 8030 dep.
0030 Oslo

Oslo, 03. juni 2013

Høring – fordeling av Norsk Tippings overskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner

Innspill fra Røde Kors

Generelle kommentarer

Røde Kors støtter den norske, ansvarlige spillemodellen og hovedlinjene i regjeringens forslag til endringer i fordelingen av spilleoverskuddet til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner. Samtidig er vi bekymret for at den stadige reguleringen av spillmarkedet skaper usikkerhet rundt inntektsgrunnet for våre frivillige, humanitære aktiviteter i Norge. Som følge av automatereformen har myndighetene et stort ansvar for å påse at Røde Kors sin landsdekkende virksomhet har stabile rammevilkår. Vi er glad for den gode dialogen med regjeringen rundt dette og andre viktige spørsmål, og vil i vårt høringsinnspill peke på enkelte elementer som bør tas med i det videre for å sikre langsiktighet og forutsigbarhet for våre aktiviteter.

Spillemidlene fra Norsk Tipping har stor betydning for at Røde Kors klarer å opprettholde beredskapsnivået og å gi omsorg og hjelp til mennesker i sårbare livssituasjoner over hele landet. Gjennom våre 40 000 frivillige bygger Røde Kors fellesskap og trygghet i norske lokalsamfunn, og vi øker livskvaliteten for mennesker i alle aldre. Røde Kors har tradisjonelt prioritert lotteri og spill som hovedinntektskilde for våre humanitære beredskaps- og omsorgsaktiviteter. De fleste investeringene til inntekts ervervelse ble gjort på dette markedet. Inntekter fra spill og lotterier har vært avgjørende for den frivillige aktiviteten til Røde Kors i mange tiår. Gjennomsnittsinntekten vår de siste 8 årene med automater var 467,5 mill. kr. Differansen mellom dette og det Røde Kors får i dag fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping (215,16 mill. kr.) er 252,34 mill. kr. Inntekten fra spilleoverskuddet er statisk og har aldri blitt prisjustert. Vi har tilpasset driften etter dette inntektsnivået men forsøker selvsagt å finne nye inntektskilder. Etterslepet på inntektssiden er derimot så

stort at vi vanskelig kan se at det blir mulig å unngå aktivitetsreduksjon dersom ikke Røde Kors på sikt får ta del i veksten i spilleoverskuddet til Norsk Tipping.

Kommentarer til fremtidig fordelingsmodell

Utredningen fra Oxford Research viser at Røde Kors sine aktiviteter har stor samfunnsmessig verdi, og at spillemidlene blir brukt som forutsatt i automatereformen og Stortingets vedtak. På bakgrunn av dette mener vi at dagens modell fungerer etter hensikten, og at behovet for endringer må finne andre forklaringer. Likevel mener vi på generelt grunnlag at det er mulig å inkludere flere formål i andelen til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner (18-prosenten) uten at dette trenger å gå på bekostning av Røde Kors sin andel. Dette fremkommer også tydelig av høringsnotatet (side 8) når det understrekes at de frivillige redningsorganisasjonene skal sikres i en ny ordning: Røde Kors, Redningsselskapet og Norsk Folkehjelp *«utfører oppgaver som er sentrale for norsk redning og beredskap og ivaretar vesentlige samfunnsoppgaver som må videreføres. Det er viktig å sikre at rednings- og beredskapsoppgaver utført av disse organisasjonene kan fortsette på tilsvarende nivå som i dag. Det innebærer at Røde Kors, Redningsselskapet og Norsk Folkehjelp har forutsigbare rammevilkår gitt oppgavene disse har i en krisesituasjon. Departementet foreslår derfor at disse organisasjonene sikres en fast andel i en ny fordelingsmodell.»*

Røde Kors mener den beste måten å «sikre en fast andel» på er å fortsette med samme prosentandel i en fremtidig modell som disse organisasjonene har i dagens modell. For Røde Kors er dette 34,9 % av andelen til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner (18-prosenten). Røde Kors mener videre at midlene må fortsette å være frie som i dag. Prinsippene om langsiktighet og forutsigbarhet i rammevilkårene ivaretas best gjennom en fast prosentandel i form av frie midler som overføres Røde Kors uten søknad. Det er en effektiv og robust ordning som må videreføres.

Kommentarer til overgangsordning

Regjeringens forslag til overgangsordning viser at det er mulig å få til gode og bærekraftige løsninger på fordelingen av spilleoverskuddet til Norsk Tipping. Røde Kors og de andre organisasjonene i 10H har i mange år ment at det vil være mulig å inkludere flere formål i spilleoverskuddet uten at det trenger å gå på bekostning av dem som er der fra før, så lenge regjeringen er villig til å se på tiltak som kan gjøre spilleoverskuddet større. Som nevnt ovenfor har Røde Kors over flere år tilpasset driften etter et statisk spilleoverskudd. Samtidig har vi ikke fått lov til å starte nye lotterier. Derfor inngikk vi sammen med de andre organisasjonene i 10H en avtale med Norsk Tipping i 2011 om samarbeid om nye spill. Samarbeidet resulterte i spillet Nabolaget som regjeringen nå ønsker å legge inn i andelen til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner (18-prosenten). Røde Kors støtter dette forslaget, men ønsker samtidig at det skal bli en permanent løsning. Hovedårsaken er å gjøre fordelingen til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner mer robust. Veksten i spilleoverskuddet til Norsk Tipping alene er ikke stor nok til å bygge en bærekraftig ordning på sikt, når ordningen skal utvides til å gjelde 2-300 organisasjoner. Videre støtter Røde Kors forslaget om at inntektene fra Nabolaget skal fordeles med 50 % til 10H og 50 % til andre formål. Vi mener derimot at fordelingen internt i 10H skal skje etter fordelingsmodellen i samarbeidsavtalen, ikke 10 % til hver organisasjon som regjeringen foreslår.

Røde Kors støtter også regjeringens forslag på side 9 om «at 10H i overgangsperioden mottar tilskudd etter samme fordelingsnøkkel som i dagens ordning, dog begrenset oppad til det samme kronebeløp som ble tildelt i 2013 (ca. 511 mill. kroner).» Dette betyr i praksis en frys av våre ordinære spilleinntekter i tre år, mens inntektene fra Nabolaget vil komme i tillegg. Dette er en løsning som innebærer at Røde Kors, i en overgangsfase, deler store deler av inntekten med andre formål. Vi ønsker en slik løsning velkommen fordi vi ønsker å bidra til en bærekraftig overgangsmodell som styrker legitimiteten til Norsk Tipping.

Oppsummering

Røde Kors støtter hovedlinjene i regjeringens forslag til fordeling av Norsk Tippings overskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner. Vi ser frem til videre dialog rundt de konkrete tiltakene som er foreslått. For Røde Kors er det viktig at overgangsfasen ikke vil føre til permanente reduksjoner i vårt inntektsnivå. Røde Kors gir med dette avkall på store deler av veksten til Norsk Tipping de kommende årene. I en fremtidig modell er det viktig at Røde Kors igjen får anledning til å ta del i veksten til spilleoverskuddet gjennom å få en fast prosentandel av spilleoverskuddet, lik den prosentandelen vi har i dagens modell, 34,9 %. Uten denne muligheten er det risiko for at beredskapsnivået svekkes, og at vi må redusere aktivitetene for mennesker i sårbare livssituasjoner.

Med vennlig hilsen

Åsne Havnélid
Generalsekretær